

ČESKÁ REPUBLIKA

**ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY**

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Lenky Matyášové a soudců Mgr. Gabriely Bašné a JUDr. Jakuba Camrdy ve věci žalobce: **V. B.**, zastoupen Mgr. Pavlem Kužílkem, advokátem se sídlem Blahoslavova 72/4, Přerov, proti žalovanému: **Krajský úřad Olomouckého kraje**, se sídlem Jeremenkova 40a, Olomouc, **za účasti osoby na řízení zúčastněné**: M. B., v řízení o kasační stížnosti žalovaného proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě – pobočka v Olomouci ze dne 21. 2. 2018, č. j. 65 A 6/2017 – 35,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **se zamítá.**
- II.** Žalovaný **je povinen** zaplatit žalobci na náhradě nákladů řízení částku ve výši 4114 Kč, a to do 30 dnů od právní moci tohoto rozhodnutí k rukám Mgr. Pavla Kužílka, advokáta se sídlem Blahoslavova 72/4, Přerov.
- III.** Osoba na řízení zúčastněná **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

I.

Vymezení věci

[1] Kasační stížností žalovaný napadl shora uvedený rozsudek Krajského soudu v Ostravě – pobočka v Olomouci (dále jen „krajský soud“), jímž bylo zrušeno jeho rozhodnutí ze dne 5. 12. 2016, č. j. KUOK/115945/2016, a věc mu byla vrácena k dalšímu řízení; tímto rozhodnutím žalovaný zamítl odvolání žalobce a se změnou výroku spočívající v uvedení ustanovení § 129 odst. 1 písm. a) zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu ve znění rozhodném (dále jen „stavební zákon“) namísto ustanovení § 129 odst. 3 stavebního zákona, podle něhož bylo rozhodováno, potvrdil rozhodnutí Magistrátu města Přerova (dále jen „stavební úřad“) ze dne 29. 6. 2016, č. j. MMPPr/085286/2016/Zd, kterým stavební úřad vlastníku stavby E. K. nenařídil odstranění stavby štítu rodinného domu č. p. X na pozemku par. č. st. X v katastrálním území Ř. P.

[2] Krajský soud v dané věci ze správního spisu zjistil následující podstatné skutečnosti. Oznámením ze dne 4. 5. 2016 bylo zahájeno řízení o nařízení odstranění stavby vlastníka E. K. – jeho rodinného domu č. p. X na pozemku parc. č. st. X v katastrálním území Ř. P. (dále též „rodinný dům“); předmětem řízení byl konkrétně jižní štít rodinného domu situovaný na

vlastnické hranici s pozemkem na parc. č. X v katastrálním území Ř. P., na němž je umístěna zídka. Současně bylo projednáváno řádné oplechování a odvodnění střechy rodinného domu. Oznámení o zahájení řízení bylo zasláno zároveň s termínem nařízeného ústního jednání a ohledáním na místě dne 26. 5. 2016 ve 12:30 hod. Z protokolu stavebního úřadu ze dne 26. 5. 2016, sp. zn. 2016/059359/SU/Zd vyplývá, že na nařízeném ústním jednání stavební úřad provedl kontrolní prohlídku stavu štítu z jižní strany rodinného domu jak z pozemku parc. č. X (vlastníka žalobce), tak z dvorní části rodinného domu č. p. X na pozemku parc. č. X (vlastníka osoby zúčastněné na řízení), z čehož byla pořízena i fotodokumentace. Poté stavební úřad konstatoval, že zjištěný stav se od poslední kontrolní prohlídky dne 18. 7. 2013 nezměnil; klempířské prvky byly osazeny a štít neohrožuje zdraví a bezpečnost. Přítomný zástupce žalobce žádal, aby mu bylo umožněno účastnit se kontrolní prohlídky a vstoupit do prostor rodinného domu č. p. X a na pozemek parc. č. X, neboť osoba zúčastněná na řízení mu toto právo odepřela. Stavební úřad jej na místě poučil, že nebude nikoho sankcionovat za odepření vstupu na svůj pozemek, jelikož záleží jen na vůli vlastníka pozemku, komu na něj umožní vstup.

[3] Stavební úřad vydal dne 29. 6. 2016 rozhodnutí, jímž nenařídil odstranění stavby rodinného domu. V odůvodnění odkázal na provedenou kontrolu ze dne 26. 5. 2016 a konstatoval, že vstup do prostor rodinného domu č. p. X a na pozemek parc. č. X byl umožněn jen úředně oprávněné osobě. Vysvětlil, že dle § 172 odst. 1 a 4 stavebního zákona je oprávněna vstupovat na cizí pozemky, stavby a do staveb při plnění úkolů dle stavebního zákona toliko oprávněná úřední osoba. V případě potřeby je úřední osoba oprávněna přizvat další osoby, jako znalce, tlumočníky atp., tj. osoby, jejichž přítomnosti je třeba z důvodu jejich odborných znalostí. K takovým osobám však zástupce žalobce nepatří, tudíž nebylo možno vynutit mu vstup na cizí pozemek. Upozornil, že zástupce žalobce se se zjištěným skutkovým stavem mohl seznámit nahlédnutím do spisu dle § 36 odst. 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění rozhodném (dále jen „správní řád“).

[4] O odvolání žalobce rozhodl žalovaný rozhodnutím ze dne 5. 12. 2016, v němž se ztotožnil s postupem stavebního úřadu ve věci. Poukázal na to, že stavební úřad na ústním jednání spojeném s ohledáním na místě zjistil, že závady na stavbě ohrožující život a zdraví osob a zvířat byly odstraněny. K námitce žalobce o neumožnění vstupu do prostor rodinného domu č. p. X a na pozemek odkázal na § 133 odst. 1, § 172 odst. 1 a § 173 odst. 1 stavebního zákona a shodně se stavebním úřadem konstatoval, že vlastník dotčeného domu a pozemku byl povinen umožnit vstup jen oprávněné úřední osobě či jí přizvané osobě. Přitom mezi přizvané osoby nelze zařadit účastníka řízení. Dále upozornil, že stavební úřad během kontrolní prohlídky provedl ohledání sporného rodinného domu, vše řádně zapsal a pořídil fotodokumentaci. Dovedl tak, že žalobce měl po provedeném jednání možnost seznámit se s podklady pro rozhodnutí, čehož nevyužil.

[5] Žalobce podal ke krajskému soudu žalobu, v níž namítal nezákonnost rozhodnutí žalovaného. Nezákonnost spatřoval v tom, že stavební úřad neprovedl ústní jednání v souladu se zákonem, když neumožnil žalobci osobní účast při ohledání konaném dne 26. 5. 2016.

[6] Krajský soud napadeným rozsudkem zrušil rozhodnutí žalovaného, jelikož dospěl k závěru, že žalobci mělo být umožněno zúčastnit se ohledání stavby na základě jeho postavení účastníka řízení o odstranění stavby ve smyslu § 129 odst. 10 stavebního zákona.

[7] Krajský soud souhlasil s výkladem pojmu „osoba přizvaná oprávněnou úřední osobou“ tak, jak jej učinil stavební úřad i žalovaný. Z § 172 odst. 4 a § 173 odst. 1 písm. a) stavebního zákona shodně dovedl, že žalobce v posuzovaném případě nebyl osobou přizvanou oprávněnou úřední osobou ve smyslu § 172 odst. 4 stavebního zákona, tudíž vůči vlastníkovu nemovitosti, který neumožnil žalobci vstup na svůj pozemek, nemohlo být stavebním úřadem postupováno

pokračování

podle § 173 odst. 1 písm. a) stavebního zákona a sankcionovat jej za nevpouštění zástupce žalobce na jeho pozemek.

[8] Krajský soud odkázal na judikaturu Nejvyššího správního soudu, zejména na rozsudek ze dne 20. 11. 2014, č. j. 2 As 69/2014 - 57, z něhož konkrétně citoval následující pasáž: „[...]Se stěžovatelem lze sice soublasit v tom, že ze samotného znění § 172 stavebního zákona, resp. z jeho gramatického výkladu, skutečně nevyplyvá, že by účastníci řízení měli být na pozemku osoby zúčastněné na řízení při ohledání její stavby přítomni. Tuto situaci je však třeba posuzovat v širším kontextu, daném základními principy správního řízení. Z nich mimo jiné plyne, že všichni účastníci správního řízení mají právo osobně se dokazování zúčastnit. Z § 51 odst. 2 vyplývá povinnost správního orgánu provádět důkazy pouze za předpokladu, že poskytne účastníku řízení možnost být přítomen jejich provádění. I ve správním řízení se pak uplatní ústavně zaručené právo účastníka řízení vyjádřit se ke všem prováděným důkazům ve smyslu čl. 38 odst. 2 Listiny základních práv a svobod. Jedním z účelů ústního jednání spojeného s ohledáním na místě je přispět ke zjištění stavu věci bez důvodných pochybností (§ 3 správního řádu). Z judikatury Nejvyššího správního soudu pak vyplývá, že ohledání je jeden z nejbezpečnějších důkazů umožňujících správnímu orgánu, aby si mohl na základě vlastního pozorování a přímého srovnání zjištěných skutečností s výsledky dosavadního šetření učinit potřebné závěry pro rozhodnutí (důležitost ohledání jako důkazního prostředku lze v nyní posuzované věci spatřovat i v tom, že ohledání na místě je v řízení o dodatečném povolení stavby povinné), a účastníci řízení musí být k ohledání přizváni, mají právo klást otázky svědkům, popř. znalcům, jsou-li přítomni (viz rozsudek ze dne 15. 9. 2005, č. j. 5 As 38/2004 – 74; všechna v tomto rozsudku citovaná rozhodnutí Nejvyššího správního soudu jsou dostupná z www.nssoud.cz). Ustanovení § 54 správního řádu umožňuje správnímu orgánu uložit povinnost strpět ohledání věci mimo jiné uživateli věci a za předpokladu dodržení zákonných podmínek pro využití tohoto institutu se uplatní i ve střetu s nedotknutelností obydlí garantovanému čl. 12 Listiny základních práv a svobod (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 7. 2010, č. j. 8 As 42/2009 - 242). Správní řád také zná prostředky pro zajištění účelu a průběhu řízení (srov. § 58 a násl. správního řádu).“ Krajský soud konstatoval, že pokud stavební úřad dospěl při stanovení okruhu účastníků k závěru, že žalobce je podle § 129 odst. 10 stavebního zákona účastníkem řízení o odstraňování stavby, byl pak povinen zajistit, aby měl možnost účinně uplatňovat svá práva, mimo jiné i osobní účastí na dokazování.

[9] Dále krajský soud s poukazem na výše citovaný rozsudek Nejvyššího správního soudu konstatoval, že při ohledání jižního štítu rodinného domu by bylo vstupem žalobce na pozemek osoby zúčastněné na řízení dotčeno právo na soukromí v menší míře, než tomu je v případě vstupu do obydlí. Na ústním jednání totiž bylo provedeno ohledání štítové zdi, k čemuž postačil vstup na pozemek, dvorní část domu, z něhož bylo ohledání štítové zdi stavebním úřadem provedeno. Krajský soud zdůraznil, že ohledání štítové zdi v tomto řízení, v němž se posuzuje její aktuální stav, je jediným relevantním důkazem, kterým může být její stav objektivně zjištěn a na jehož podkladě stavební úřad následně rozhodl. Důkaz fotografiemi štítové zdi nelze důkaz ohledáním na místě samém dostatečně nahradit. Pokud se žalobce nemohl zúčastnit dokazování, které prováděl stavební úřad, byl postupem stavebního úřadu zkrácen na svých právech přiznaných mu správním řádem. Krajský soud proto uzavřel, že pochybení stavebního úřadu spatřuje v provedení důkazu ohledání bez účasti účastníka řízení (žalobce), který se účasti na tomto ohledání výslovně domáhal. Stavební úřad však nevyužil své oprávnění podle § 54 odst. 1 správního řádu vynutit povinnost strpět ohledání posuzované nemovitosti. Krajský soud podotkl, že si je vědom toho, že osoba, vůči níž měl být vstup vynucen, nebyla vlastníkem sporného rodinného domu. Nicméně s ohledem na poměry v území, kdy jedinou možností, jak zhlédnout štítovou zeď, bylo učinit tak ze dvorní části nemovitosti sousední, byla osoba zúčastněná na řízení povinna strpět vstup na svůj pozemek.

II.

Obsah kasační stížnosti

[10] Žalovaný (dále jen „stěžovatel“) podal proti rozsudku krajského soudu kasační stížnost. S poukazem na § 133 odst. 1 a 172 odst. 1 stavebního zákona zopakoval, že vlastník stavby či pozemku je povinen umožnit vstup jen oprávněné úřední osobě či jí přizvané osobě. Zdůraznil, že žalobce, jakožto vlastník sousedního pozemku a stavby na něm, jehož vlastnické právo může být odstraněním předmětného rodinného domu přímo dotčeno, je dle § 129 odst. 10 stavebního zákona účastníkem řízení o odstranění stavby.

[11] Stěžovatel upozornil, že stavebníkem a vlastníkem ohledávaného jižního štítu rodinného domu na pozemku parc. č. X je E. K.; žalobce se v řízení nedomáhal vstupu na jeho pozemek, nýbrž na pozemek sousední parc. č. X, jenž je vlastněn osobou zúčastněnou na řízení.

[12] Zdůraznil, že žalobce je vlastníkem pozemku parc. č. X, který sousedí s pozemkem parc. č. X, na němž je umístěn ohledávaný rodinný dům. Štítová zeď se přitom nachází mezi oběma uvedenými pozemky, tj. mezi pozemkem parc. č. X a parc. č. X. Žalobce tak vidí na štítovou zeď ze svého pozemku a ústní jednání se mohlo uskutečnit i na jeho pozemku. Dovedl proto, že ani nebylo zapotřebí žalobci umožnit účast na jednání spojeném s ohledáním stavby. K prokázání svého tvrzení přiložil ke kasační stížnosti jak mapku území s dotčenými nemovitostmi, tak letecký snímek této mapky.

[13] Stěžovatel označil rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 11. 2014, č. j. 2 As 69/2014 - 57, za nepřiléhavé v dané věci, jelikož vychází z jiného skutkového stavu. Na druhou stranu na něj v kasační stížnosti sám odkázal a vyvodil z něj, že posouzení vstupu na pozemek par. č. X podléhá vyššímu standardu ochrany s ohledem na ústavně zaručenou nedotknutelnost obydlí. Zdůraznil, že do prostoru dvorního traktu rodinného domu č. p. X na pozemku parc. č. X, kde proběhlo ohledání, se lze dostat pouze vstupem přes dům č. p. X osoby zúčastněné na řízení. Uzavřel, že povinnost uložit jinému účastníkovi řízení povinnost umožnit vstup na pozemek skrze jeho obydlí, nemá oporu ve správním řádu a je v rozporu s ústavně zaručeným právem na nedotknutelnost obydlí.

III.

Vyjádření žalobce a osoby zúčastněné na řízení

[14] Žalobce se ve vyjádření ke kasační stížnosti stěžovatele zcela ztotožnil s odůvodněním rozsudku krajského soudu a odkázal na něj.

[15] Osoba na řízení zúčastněná se ke kasační stížnosti nikterak nevyjádřila.

IV.

Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[16] Nejvyšší správní soud přezkoumal formální náležitosti kasační stížnosti a shledal, že kasační stížnost je podána včas, neboť byla podána ve lhůtě dvou týdnů od doručení napadeného rozhodnutí krajského soudu (§ 106 odst. 2 s. ř. s.), je podána oprávněnou osobou, neboť stěžovatel byl účastníkem řízení, z něhož napadené rozhodnutí krajského soudu vzešlo (§ 102 s. ř. s.), a jím pověřený zaměstnanec k zastupování má vysokoškolské právnické vzdělání (§ 105 odst. 2 s. ř. s.).

[17] Nejvyšší správní soud dále přistoupil k posouzení kasační stížnosti v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů, přičemž zkoumal, zda napadené rozhodnutí krajského soudu netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.), a dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

pokračování

[18] Podstatou sporu je, zdali žalobce, jakožto účastník stavebního řízení o odstranění stavby dle § 129 odst. 10 stavebního zákona, byl oprávněn vstoupit skrze dům č. p. X na pozemek parc. č. X, aby se tak mohl osobně účastnit nařízeného ústního jednání a ohledání jižního štítu rodinného domu na parc. č. X ve vlastnictví E. K. Jak dům č. p. X, tak pozemek parc. č. X jsou však ve vlastnictví osoby zúčastněné na řízení, která žalobci vstup „do“ a „na“ své nemovitosti odepřela.

[19] Předně Nejvyšší správní soud konstatuje, že má poukaz krajského soudu na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 11. 2014, č. j. 2 As 69/2014 – 57, v dané věci za příslušný a správný. Stěžovatel sice s aplikací rozsudku nesouhlasil s tím, že se v něm jedná o skutkově odlišnou věc; Nejvyšší správní soud však shledal, že citovaný rozsudek se zabývá skutkově obdobnou situací, když předmětem řízení bylo dodatečné povolení stavebních úprav, tedy rovněž řízení vedené dle § 129 stavebního zákona. Rovněž tak problematická otázka byla v dané věci zcela shodná, a to zdali lze umožnit přítomnost účastníků řízení při ohledání stavby provedené stavebním úřadem; konkrétně vstupem na pozemek osoby zúčastněné na řízení, která s tímto vstupem nesouhlasí. Tedy právní závěry týkající se oprávnění účastníka stavebního řízení být osobně přítomen na ohledání, jež jsou obsažené v citovaném rozsudku, lze aplikovat i na nyní posuzovanou věc. Navíc si stěžovatel protiřečí a námitku nepřiléhavosti citovaného rozsudku si sám vyvrací, když na jedné straně sice uvádí, že nelze citovaný rozsudek na věc aplikovat, přitom na straně druhé v rámci podpory své argumentace v kasační stížnosti z citovaného rozsudku čerpá a odkazuje na něj.

[20] Nejvyšší správní soud se ztotožnil i s právním názorem krajského soudu, že stavební úřad pochybil, když žalobci, resp. jeho právnímu zástupci, neumožnil osobně se účastnit ústního jednání spojeného s ohledáním místa konaného dne 26. 5. 2016. Nejvyšší správní soud sdílí názor krajského soudu, že stavební úřad měl žalobci jakožto účastníkovi řízení zajistit možnost být přítomen ústního jednání spojeného s ohledáním, byť osoba zúčastněná na řízení nesouhlasila s jeho vstupem přes svůj dům na svůj pozemek, kde se ohledání uskutečnilo. Podstatou řízení o odstranění stavby je totiž zjištění, zda předmětná stavba, která svým závadným stavem ohrožovala život a zdraví osob a zvířat, již svou „závadnost“ pozbyla, tj. zdali byla ve věci zjednána náprava a její vady byly odstraněny. Pokud tedy byly vady stavby odstraněny, odpadl důvod pro nařízení odstranění stavby. Z výše uvedeného je tak zřejmé, že v řízení o nařízení odstranění stavby dle § 129 odst. 1 písm. a) stavebního zákona je ohledání sporné stavby zásadním důkazním prostředkem pro zjištění stavu věci bez důvodných pochybností a tudíž pro rozhodnutí ve věci samé. Tím, že stavební úřad žalobci neumožnil osobní účast na nařízeném jednání a ohledání, fakticky jej zbavil možnosti vyjádřit se k podstatným skutkovým zjištěním, k nimž na místě dospěl, a to, že jižní štít rodinného domu na parc. č. X není závadný a není proto třeba jej odstranit. Přitom rozhodnutí stavebního úřadu a stěžovatele byla odůvodněna právě tímto zjištěním.

[21] Nejvyšší správní soud nesdílí názor stěžovatele, že fotografie pořízené stavebním úřadem během ohledání plně nahrazují provedené ohledání. Předně důkaz provedený fotografiemi je zprostředkovaný, když žalobce nemůže na základě vlastního pozorování tyto porovnat se stavem na místě ohledání. Navíc fotografie založené ve správním spise nejsou kromě dvou fotografií, nikterak označeny, tudíž z nich není patné, z jakého konkrétního pozemku byly pořízeny.

[22] Pokud tedy stavební úřad nezajistil u ohledání na místě přítomnost žalobce, který se přítomnosti domáhal, jednal v rozporu s právními předpisy. Je však dále nutno posoudit, zdali toto pochybení mohlo mít vliv na zákonnost rozhodnutí o věci samé. Z rozsudků Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 11. 2006, č. j. 5 As 23/2006 – 173 a ze dne 16. 12. 2015,

č. j. 6 As 49/2015 - 41, vyplývá, že pokud je účastníkovi v obecné rovině znemožněno účastnit se místního ohledání, nelze takový důkaz považovat za důkaz provedený procesně správným způsobem. Ten pak nelze ve správním řízení použít ve smyslu § 51 odst. 1 správního řádu. Jak uvedeno výše v bodě [20] rozsudku, Nejvyšší správní soud z protokolu o ústním jednání a místním šetření ze dne 26. 5. 2016 ověřil, že jediným zjištěním z tohoto šetření bylo, že jižní štít rodinného domu nevykazuje závady. Toto zjištění poté sloužilo opět jako jediný podklad při rozhodování o neodstranění stavby. Vadně provedený důkaz ohledání místa tak byl v řízení použit a stavební úřad při rozhodování již nevycházel z jiných důkazů. Z toho je zřejmé, že pochybením stavebního úřadu, jenž nepřipustil osobní účast žalobce na ohledání, bylo vadou řízení, která zkrátila žalobce na jeho subjektivních právech a má vliv na zákonnost rozhodnutí.

[23] Krajský soud však v napadeném rozsudku dospěl k nesprávnému názoru, že při ohledání jižního štítu rodinného domu by bylo vstupem žalobce na pozemek osoby zúčastněné na řízení dotčeno právo na soukromí v menší míře, než tomu je v případě vstupu do obydlí. Správní orgány ve svých rozhodnutích totiž jednoznačně uvedly, že žalobce by se na dvůr pozemku parc. č. X, kde proběhlo ohledání, musel dostat skrze dům č. p. X. Přičemž dům č. p. X je rovněž ve vlastnictví osoby zúčastněné. Tudíž vstupem žalobce na dvůr pozemku parc. č. X by bylo ohroženo právo na soukromí osoby zúčastněné. Ústavně zaručené právo na nedotknutelnost obydlí osoby zúčastněné na řízení ve vztahu k nezbytnosti žalobce projít na místo ohledání jeho domem však stěžovatel akcentoval, blíže rozváděl a dokládal až listinami přiloženými ke kasační stížnosti. Nejvyšší správní soud souhlasí se stěžovatelem, že by vstupem žalobce do obydlí osoby zúčastněné na řízení bylo dotčeno především právo na soukromí osoby zúčastněné na řízení. Avšak žádná takováto úvaha nebyla ve správních rozhodnutích obsažena ani náznakem. Posouzení problematiky vstupu žalobce na pozemek osoby zúčastněné správní orgány postavily toliko na tom, že žalobce není osobou úředně oprávněnou ani přizvanou. Pokud stavební úřad zabránil žalobci účastnit se ohledání z toho důvodu, že by účastí žalobce na ohledání bylo nepřiměřeně zasazeno do práva na ochranu obydlí osoby zúčastněné na řízení, měl se tento názor do odůvodnění rozhodnutí promítnout. Taktéž námitka stěžovatele, že žalobce ze svého pozemku vidí na štítovou zeď dostatečně, tudíž ani nebylo zapotřebí mu umožnit účast na jednání spojeném s ohledání stavby, jím byla poprvé uplatněna až v kasační stížnosti. Nejvyšší správní soud zdůrazňuje, že přezkoumává zákonnost žalobou napadených rozhodnutí správních orgánů, resp. skutkové a právní úvahy, na jejichž základě byla dotčená rozhodnutí vydána, a to pouze prostřednictvím v nich uvedených odůvodnění. Nejvyšší správní soud tak nemůže posuzovat zákonnost žalobou napadených rozhodnutí prostřednictvím obsahu správního spisu a fakticky tak nahrazovat rozhodnutí správních orgánů. Nedostatky odůvodnění správních rozhodnutí pak nemohou být dodatečně zhojeny případným podrobnějším rozбором skutkových či právních otázek učiněným až v kasační stížnosti brojící proti zrušujícímu rozhodnutí soudu (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 10. 2004, č. j. 3 As 51/2003 - 58). Tudíž Nejvyšší správní soud k tvrzení stěžovatele, že vstup žalobce na ohledání nelze připustit z důvodu nedotknutelnosti obydlí osoby zúčastněné na řízení, jež bylo uplatněno až v kasační stížnosti nad rámec rozhodovacích důvodů uvedených v žalobou napadených rozhodnutích, není oprávněn v projednávané věci přihlížet.

[24] Nejvyšší správní soud ke stěžovatelovu upozornění na skutečnost, že v dané věci se žalobce v řízení domáhal vstupu na pozemek sousední parc. č. X, který je vlastněn osobou zúčastněnou na řízení, poukazuje opět na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 11. 2014, č. j. 2 As 69/2014 - 57, jenž řešil shodnou situaci. V uvedeném rozhodnutí Nejvyšší správní soud akcentoval základní zásady správního řízení, zejména dle § 51 odst. 2 správního řádu stanovenou povinnost správního orgánu provádět důkazy pouze za předpokladu, že poskytne účastníkovi řízení možnost být přítomen jejich provádění. Taktéž odkázal na ústavně zaručené právo účastníka řízení vyjádřit se ke všem prováděným důkazům ve smyslu čl. 38 odst. 2 Listiny základních práv a svobod. Přitom ale nepřehlédl, že do obydlí mohou oprávněné úřední osoby vstupovat, jen je-li to nezbytné pro ochranu života, zdraví nebo bezpečnosti osob dle

pokračování

§ 172 odst. 3 stavebního zákona. S ohledem na vše výše uvedené Nejvyšší správní soud zdůraznil, že „... *obecné principy správního řízení se samozřejmě nedají bezvýjimečně aplikovat za každé myslitelné situace. Zpravidla tedy bude na správním orgánu, aby zjistil, zda v určité situaci právní řád neupřednostňuje před jejich uplatňováním ochranu jiných právních statků. Na nyní posuzovaný úkon stavebního řízení tedy musí být nabliženo z hlediska proporcionality zásahu do práv jiných osob, zde konkrétně osoby zúčastněné na řízení jako stavebníka a vlastníka pozemku*“. Z výše citovaného rozhodnutí je zřejmé, že k provedení ohledání na místě formou vstupu do rodinného domu a poté i na pozemek osoby zúčastněné na řízení provést lze, a to i bez souhlasu osoby zúčastněné, pokud by správní orgány shledaly, že je to z hlediska proporcionality zásahu do práv jiných osob nezbytně nutné ke zjištění stavu věci bez důvodných pochybností. Na tomto místě Nejvyšší správní soud zmiňuje stěžovatelem uplatněné tvrzení v kasační stížnosti, a to, že *de facto* ani nebylo zapotřebí žalobci přítomnost na místě ohledání umožnit, jelikož ze svého pozemku vidí na štítovou zeď dostatečně. Tedy takovéto tvrzení rozhodně z hlediska proporcionality zásahu do práv jiných osob nesvědčí ve prospěch potřeby provedení sporovaného důkazu v té formě, v jaké jej správní orgány provedly.

V.

Závěr a náklady řízení

[25] S ohledem na výše uvedené Nejvyšší správní soud neshledal kasační stížnost důvodnou, proto ji dle § 110 odst. 1 poslední věty s. ř. s. zamítl.

[26] Výrok o náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti se opírá o § 60 odst. 1 větu první ve spojení s § 120 s. ř. s. Žalobce, který měl ve věci plný úspěch, má právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil od účastníka, který ve věci úspěch neměl. Náklady žalobce v celkové výši 4114 Kč jsou tvořeny náklady za zastupování advokátem dle vyhlášky č. 177/1996 Sb., advokátní tarif, ve znění pozdějších předpisů, a to odměnou za zastupování ve výši 3100 Kč za 1 provedený úkon právní služby dle § 9 odst. 4 písm. d) a § 7 bod 5 advokátního tarifu za vyjádření ke kasační stížnosti; dále náhrada hotových výdajů za jeden provedený úkon ve výši 300 Kč dle § 13 odst. 4 advokátního tarifu, to vše zvýšené o DPH z odměny a náhrad ve výši 714 Kč, neboť zástupce žalobce je plátcem uvedené daně.

[27] O náhradě nákladů řízení osoby na řízení zúčastněné rozhodl soud podle § 60 odst. 5 s. ř. s., když této osobě neuložil v řízení žádnou povinnost a neshledal ani žádné důvody hodné zvláštního zřetele, které by přiznání náhrady nákladů řízení této osobě odůvodňovaly.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 23. května 2019

JUDr. Lenka Matyášová
předsedkyně senátu